

EUROPEJSKI TRYBUNAŁ PRAW CZŁOWIEKA
CZWARTA SEKCJA

SPRAWA MŁYNARCZYK przeciwko POLSCE¹

(SKARGA nr 51768/99)

WYROK – 14 grudnia 2004 r.

W sprawie Młynarczyk przeciwko Polsce,
Europejski Trybunał Praw Człowieka (Czwarta Sekcja), zasiadając jako Izba
składająca się z następujących sędziów:

Sir Nicolas BRATZA, *przewodniczący*,
Pan J. CASADEVALL,
Pan M. PELLONPÄÄ,
Pan R. MARUSTE,
Pan S. PAVLOVSKI,
Pan L. GARLICKI,
Pan J. BORRERO BORRERO, *sędziowie*,
oraz Pan M. O'BOYLE, *Kancierz Sekcji*,

obradując na posiedzeniu zamkniętym 23 listopada 2004 r.,
wydaje następujący wyrok, który został przyjęty w tym dniu:

POSTĘPOWANIE

1. Sprawa wywodzi się ze skargi (nr 51768/99) wniesionej przeciwko Rzeczypospolitej Polskiej do Trybunału na podstawie artykułu 34 Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności („Konwencja”) przez obywatela polskiego, pana Jana Młynarczyka („skarżący”), 9 kwietnia 1999 r.

2. Skarżący był reprezentowany przez panią B. Słuską-Uczkiewicz, prawnika praktykującego we Wrocławiu.

¹ Wyrok ten stanie się prawomocny zgodnie z warunkami określonymi w artykule 44 § 2 Konwencji. Może podlegać korekcie wydawniczej.

3. Polski Rząd („Rząd”) reprezentowany był przez pełnomocników, pana K. Drzewickiego, a następnie pana J. Wołosiewicza z Ministerstwa Spraw Zagranicznych.

4. Skarżący zarzucał, w szczególności, że długość postępowania cywilnego w jego sprawie była nadmierna.

5. Skarga została przydzielona Czwartej Sekcji Trybunału (art. 52 § 1 Regulaminu Trybunału). W ramach tej Sekcji została utworzona Izba, która miała rozpatrywać niniejszą sprawę (art. 27 § 1 Konwencji), jak przewiduje art. 26 § 1 Regulaminu Trybunału.

6. Decyzją z 3 lutego 2004 r. Trybunał uznał skargę za dopuszczalną.

FAKTY

7. Skarżący urodził się w 1950 r. i mieszka we Wrocławiu, Polska.

A. Fakty przed 1 maja 1993 r.

8. Skarżący, który jest trębaczem i od 1969 r. grał w zespole jazzowym „Sami Swoi”, stał się jego liderem po rozłamie w 1990 r. Pan Z. C., który opuścił zespół w tym samym roku, zaczął grać z nowym zespołem, używając nazwy „The New Sami Swoi Orchestra”.

9. 30 października 1990 r. skarżący wniósł do Sądu Wojewódzkiego we Wrocławiu pozew o ochronę dóbr osobistych przeciwko Z. C. Skarżący twierdził, że pozwany naruszył jego dobra osobiste poprzez używanie nazwy „Sami Swoi” bez jego zgody. Zwrócił się do sądu między innymi o zakazanie pozwanemu używania tej nazwy w przyszłości.

10. 17 lipca 1992 r. sąd pierwszej instancji oddalił jego pozew.

11. Skarżący wniósł apelację od tego wyroku.

B. Fakty po 30 kwietnia 1993 r.

12. 9 grudnia 1993 r. Sąd Apelacyjny we Wrocławiu uchylił wyrok pierwszej instancji i przekazał sprawę do ponownego rozpatrzenia.

13. 12 czerwca i 5 września 1995 r. sąd przeprowadził rozprawy. Obie strony zwróciły się o zarządzenie opinii biegłych. Skarżący przedstawił propozycję ugody, ale pozwany jej nie przyjął.

14. 13 lutego 1996 r. skarżący zwrócił się do sądu o zrezygnowanie z opinii biegłego, argumentując, że taka opinia jest zbędna.

15. 15 lutego 1996 r. sąd pierwszej instancji, na posiedzeniu niejawnym, zarządził sporządzenie opinii przez biegłego.

16. W marcu 1996 r. skarżący zwrócił się o zwolnienie go z kosztów sporządzenia opinii biegłego i wniósł zażalenie na postanowienie z 15 lutego

1996

r.

1 kwietnia i 23 maja 1996 r. sąd oddalił jego wnioski.

17. W sierpniu 1996 r. powołany przez sąd biegły odmówił sporządzenia opinii. Następnie sąd pierwszej instancji dwukrotnie zwracał się do Akademii Muzycznej w Katowicach o wyznaczenie biegłego.

18. 12 marca 1997 r. sąd zarządził nowemu biegłemu, panu A. Z. sporządzenie opinii. Jednakże biegły nie sporządził żądanej opinii.

19. W czerwcu 1997 r. sąd wyznaczył kolejnego biegłego, pana K. K., aby sporządził opinię w sprawie. Jednakże biegły, z powodu swojej choroby, nie przygotował opinii.

20. 9 marca 1998 r. sąd pierwszej instancji zarządził, aby pan H. M. sporządził opinię. Biegły nie przygotował opinii i w grudniu 1998 r. zwrócił akta sprawy do sądu.

21. 6 stycznia 1999 r. sąd pierwszej instancji nałożył grzywnę na biegłego z powodu niewykonania zarządzenia sądu.

22. 15 lutego 1999 r. sąd zarządził kolejnemu biegłemu, panu T. T., sporządzenie opinii.

23. 2 lipca 1999 r. biegły przedstawił opinię w sądzie.

24. Pomiędzy 6 września 1995 r. i 24 listopada 1999 r. nie odbyły się żadne rozprawy.

25. Następnie sąd pierwszej instancji przeprowadził rozprawy 25 listopada i 17 grudnia 1999 r.

26. 14 stycznia 2000 r. Sąd Rejonowy w Chorzowie przesłuchał świadka.

27. Kolejne rozprawy odbyły się 23 maja, 13 lipca, 18 września, 3 listopada i 17 listopada 2000.

28. 1 grudnia 2000 r. Sąd Okręgowy we Wrocławiu wydał wyrok i nakazał pozwanemu opublikowanie w prasie oświadczenia, że jedynie skarżący był uprawniony do używania nazwy „Sami Swoi”. Oddalił pozostałą część pozwu skarżącego.

29. Pozwany wniósł apelację od tego wyroku do Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu.

30. 18 maja 2001 r. Sąd Apelacyjny we Wrocławiu wydał wyrok, w którym oddalił apelację pozwanego.

PRAWO

I. DOMNIEMANE NARUSZENIE ARTYKUŁU 6 § 1 KONWENCJI

31. Skarżący zarzucał, że długość postępowania w jego sprawie przekroczyła „rozsądny termin” przewidziany w artykule 6 § 1 Konwencji, który w omawianym zakresie brzmi następująco:

„Każdy ma prawo do ... rozpatrzenia jego sprawy w rozsądnym terminie przez ... sąd... przy rozstrzyganiu o jego prawach i obowiązkach o charakterze cywilnym ...”

32. Rząd zakwestionował ten pogląd.

A. Okres podlegający rozpatrzeniu

33. Okres podlegający rozpatrzeniu rozpoczął się 30 października 1990 r. i zakończył 18 maja 2001 r. Trwał zatem ponad dziesięć lat i sześć miesięcy z czego czas ośmiu lat i osiemnastu dni podlega jurysdykcji *ratione temporis* Trybunału.

B. Rozsądna długość postępowania

1. Oświadczenia Rządu

34. Rząd przyznał, że sprawa była skomplikowana, ponieważ dotyczyła dóbr osobistych.

35. Jeśli chodzi o działanie organów krajowych, to Rząd oświadczył, że sądy działały starannie, „pewne przedłużenie postępowania było spowodowane trudnościami w sporządzeniu opinii przez biegłych i nie może być całkowicie przypisane organom sądowiczym”. Rząd argumentował, że sąd należycie nadzorował biegłych.

2. Oświadczenia skarżącego

36. Skarżący nie zgodził się z oświadczeniami Rządu i argumentował, że postępowanie przekroczyło rozsądny termin.

37. Podnosił ponadto, że sprawa miała znaczną wagę dla niego, a przewlekłość postępowania spowodowała sytuację prawnej niepewności, co do tego, kto powinien korzystać z dziedzictwa grupy jazzowej „Sami Swoi”, która była bardzo popularna w latach 70. Korzystał z niego pozwany, wprowadzając w błąd publiczność.

3. Ocena Trybunału

38. Trybunał przypomina, że rozsądna długość trwania postępowania musi być oceniona w świetle szczególnych okoliczności sprawy i z uwzględnieniem kryteriów ustalonych w orzecznictwie Trybunału, w szczególności stopnia zawłości sprawy, postępowania skarżącego i właściwych władz oraz wagi postępowania dla skarżącego (patrz, m.in. wyrok *Frydlender przeciw Francji* [GC],

nr 30979/96, § 43, ECHR 2000 – VII, *Humen przeciw Polsce* [GC], § 60, nr 26614/95 z 15 października 1999 r.).

39. Jeśli chodzi o postępowanie organów krajowych Trybunał zauważa, że kilka znacznych okresów bezczynności miało miejsce w toku postępowania. W szczególności żadne rozprawy nie odbyły się pomiędzy wrześniem 1995 r. a listopadem 1999 r. Jakkolwiek prawdą jest, że w tym okresie sąd krajowy podejmował pewne działania i oczekiwał na opinię biegłego, Trybunał zauważa, że praca biegłego w ramach postępowania sądowego jest nadzorowana przez sędziego, który pozostaje odpowiedzialny za przygotowanie i szybkie prowadzenie postępowania (zobacz *Proszak przeciw Polsce*, wyrok z 16 grudnia 1997

r., *Reports of Judgments and Decisions* 1997-VIII, § 44). Wreszcie Trybunał zauważa, że pomiędzy uchynieniem wyroku sądu pierwszej instancji przez Sąd Apelacyjny 9 grudnia 1993 r., a dniem, w którym sąd pierwszej instancji przeprowadził pierwszą rozprawę, upłynęło osiemnaście miesięcy. Trybunał zauważa, że Rząd nie przedstawił żadnego wyjaśnienia dla tej zwłoki.

40. Trybunał często stwierdzał naruszenia art. 6 § 1 Konwencji w sprawach podobnych do niniejszej (zobacz *Frydlender*, cytowany powyżej).

41. Po zbadaniu całości przedłożonego mu materiału, Trybunał uważa, że Rząd nie przedstawił żadnych faktów ani argumentów, które byłyby zdolne do przekonania Trybunału, aby przyjął inną konkluzję w tej sprawie. Mając na względzie własne orzecznictwo w tym przedmiocie, Trybunał uważa, że w niniejszej sprawie długość postępowania była nadmierna i nie został spełniony wymóg rozsądnego czasu trwania postępowania.

42. Nastąpiło zatem naruszenie art. 6 § 1 Konwencji.

II. ZASTOSOWANIE ARTYKUŁU 41 KONWENCJI

43. Artykuł 41 Konwencji stwierdza:

„Jeśli Trybunał stwierdzi, że nastąpiło naruszenie Konwencji lub jej Protokołów, oraz jeśli prawo wewnętrzne zainteresowanej Wysokiej Układającej się Strony pozwala tylko na częściowe usunięcie konsekwencji tego naruszenia, Trybunał orzeka, gdy zachodzi potrzeba, słuszne zadośćuczynienie pokrzywdzonej stronie.”

A. Szkoda

44. Skarżący domagał się kwoty 600 000 złotych polskich z tytułu szkody majątkowej i niemajątkowej.

45. Rząd uznał, że roszczenia skarżącego są nadmierne.

46. Jeżeli chodzi o szkodę majątkową, konkluzja Trybunału na podstawie zebranego materiału dowodowego jest taka, iż skarżący nie wykazał, że szkoda majątkowa, której dotyczy jego roszczenie została spowodowana przez nadmierną długość zaskarżonego postępowania. W konsekwencji nie ma usprawiedliwienia dla zasądzania mu jakiegokolwiek kwoty na tej podstawie

(zobacz *mutatis mutandis*, *Kudła przeciw Polsce* [GC], nr 30210/96, § 164, ECHR 2000-XI).

47. Z drugiej strony Trybunał uważa, że skarżący poniósł szkodę o charakterze niemajątkowym, taką jak stres i frustracja z powodu przewlekłości postępowania. W związku z powyższym w szczególnych okolicznościach niniejszej sprawy i oceniając na zasadzie słuszności, skarżącemu należy zasądzić kwotę

4 500 euro tytułem odszkodowania.

B. Koszty i wydatki

48. Skarżący ponadto domagał się kwoty 23 000 złotych tytułem zwrotu kosztów i wydatków związanych z postępowaniem przed Trybunałem i sądami krajowymi.

49. Rząd przedłożył, że nie powinien ponosić odpowiedzialności za koszty i wydatki poniesione przez skarżącego w związku z postępowaniem przed sądami krajowymi.

50. Zgodnie z orzecznictwem Trybunału, skarżącemu przysługuje zwrot kosztów i wydatków tylko do takiej wysokości do jakiej wykazał, że zostały one rzeczywiście i koniecznie poniesione i były racjonalne co do kwoty. W niniejszej sprawie, mając na względzie posiadane informacje i powyższe kryteria, Trybunał uważa za rozsądne zasądzenie skarżącemu kwoty 1 500 euro na pokrycie kosztów i wydatków związanych z postępowaniem przed Trybunałem.

C. Odsetki z tytułu zwłoki

51. Trybunał uważa za odpowiednie, że odsetki z tytułu zwłoki w wypłacie zadośćuczynienia w terminie powinny być ustalone zgodnie z marginalną stopą procentową Europejskiego Banku Centralnego plus trzy punkty procentowe.

Z TYCH PRZYCZYŃ TRYBUNAŁ JEDNOGŁOŚNIE

1. *Uznaje*, że doszło do naruszenia artykułu 6 § 1 Konwencji;
2. *Uznaje*, że
 - (a) pozwane państwo ma wypłacić skarżącemu, w ciągu trzech miesięcy od dnia, kiedy wyrok stanie się prawomocny zgodnie z artykułem 44 § 2 Konwencji, następujące kwoty przeliczone na polskie złote według kursu z dnia realizacji wyroku:
 - (i) 4 500 euro (cztery tysiące pięćset euro) z tytułu szkody niemajątkowej;
 - (ii) 1 500 euro (tysiąc pięćset euro) z tytułu zwrotu kosztów i wydatków;
 - (iii) plus jakiegokolwiek podatku, jaki może zostać pobrany od powyższych kwot;

- (b) od wygaśnięcia powyższego trzymiesięcznego terminu do momentu zapłaty zwykłe odsetki będą płatne od tej sumy według marginalnej stopy procentowej Europejskiego Banku Centralnego plus trzy punkty procentowe;
3. *Oddala* pozostałą część żądania skarżącego dotyczącego zadośćuczynienia.

Sporządzono w języku angielskim i obwieszczono na piśmie 14 grudnia 2004 r., zgodnie z artykułem 77 § 2 i 3 Regulaminu Trybunału.

Michael O'BOYLE
Kancierz Sekcji

Nicolas BRATZA
Przewodniczący